

οι φίλοι του μουσείου

Τριμηνιαία έκδοση των Φίλων του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας

Στις αρχές της νέας χιλιετίας το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας ανοίγει το Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης με το όνομα ΓΑΙΑ. Σκοπός του είναι να λειτουργήσει ως το

Μουσείο του Μέλλοντος, όπου οι νέοι αλλά και ολες οι ηλικίες θα μυούνται στις λειτουργίες του φυσικού κόσμου και θα ενημερώνονται για τις ενέργειες του ανθρώπου που απειλούν την ισορροπία της ζωής και την επιβίωσή του.

συνέχεια στη σελίδα 8

χορηγός τεύχους ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Η θεά Γαία

Η θεά Γαία είναι από τις παλαιότερες θεότητες της Μυθολογίας μας που συνδέεται με τη μητρότητα, την τροφή και το έδαφος πάνω στο οποίο γεννιόμαστε, ζούμε και πεθαίνουμε. Η Γαία δημιουργήθηκε αμέσως μετά το Χάos και συγχρόνως με τον Ουρανό. Γη και Ουρανός ήταν συγχρόνως αδέλφια και σύζυγοι. Αδέλφια, επειδή υπήρχαν συγχρόνως και σύζυγοι επειδή η βροχή που έριχνε ο Ουρανός γονιμοποιούσε τη Γη (την έκανε να βλασταίνει).

Η Γαία από τον Ουρανό απέκτησε πάρα πολλά παιδιά όπως τους Εκατόγχειρες, τους Γίγαντες, τους Τιτάνες κ.ά. Απέκτησε όμως παιδιά και από άλλους συζύγους. Κάποτε τα παιδιά της Γης ήρθαν σε ισχυρή σύγκρουση μεταξύ τους, είναι η γνωστή Γιγαντομαχία.

Η παράδοση αναφέρει ότι η Γαία ίδρυσε το πρώτο Μαντείο που στην αρχή έδινε χρησμούς μόνο σε θεούς και ιδιαίτερα στον Κρόνο και στο Δία. Στο Μαντείο της Δωδώνης λατρευόταν η θεά μαζί με τον Δία και στο Μαντείο των Δελφών μαζί με τον Ποσειδώνα. Στους πρόποδες της Ακρόπολης υπήρχε ιερό προς τιμήν της, ενώ στα Ελευσίνια Μυστήρια γίνονταν θυσίες γι' αυτήν. Μεταγενέστερες θεότητες που συνδέονται με τη Γαία είναι η Δήμητρα (Γη-μήτηρ) η Ρέα, η Περσεφόνη, η Ήρα και η Εστία.

Φαίνεται ότι το σώμα της θεάς από τους γοφούς και κάτω ήταν ο ίδιος ο πλανήτης Γη, γι' αυτό και είναι σπανιότατο να υπάρχει ολόκληρο το σώμα της σ' ένα έργο τέχνης.

Ο Βωμός του Διός Σωτήρος, που υπήρχε στην Πέργαμο και σήμερα βρίσκεται στο Μουσείο του Βερολίνου, παρουσιάζει στη βάση του, σε ανάγλυφο της ελληνιστικής εποχής τη Γιγαντομαχία. Σ' ένα τιμῆμα της ζωφόρου η Αθηνά νικήτρια πια, στεφανώνεται από τη Νίκη, ενώ έχει αρπάξει από τα μαλλιά των Αλκυονέα, το νεότερο από τους Τιτάνες. Η μητέρα του η Γαία ικετεύει γονατιστή την Αθηνά να τον λυστηθεί.

Αντίγραφο του πιο πάνω γλυπτού σε φυσικό μέγεθος κοσμεί το φουαγιέ του αμφιθεάτρου του κέντρου ΓΑΙΑ.

Ομηρικός Ύμνος:

"Εις Γην μητέρα πάντων"

ΓΑΙΑΝ ΠΔΜΜΗΤΕΙΡΔΛ
ΔΕΙΣΩΜΑΙ ΗΥΘΕΜΕΘΛΟΝ
ΠΡΕΣΒΙΣΤΗΝ Η ΦΕΡΒΕΙ ΕΠΙ
ΧΘΟΝΙ ΠΔΝΘ' ΟΠΟΣ' ΕΣΤΙΝ
ΗΜΕΝ ΦΣΔ ΧΘΟΝΑ ΔΙΑΝ
ΕΠΕΡΧΕΤΑΙ ΗΔ' ΦΣΔ
ΠΩΝΤΩΝ
ΗΔ' ΦΣΔ ΠΩΤΩΝΤΑΙ. ΤΑΔΕ
ΦΕΡΒΕΤΑΙ ΕΚ ΣΕΘΕΝ ΟΛΒΟΥ
ΕΚ ΣΕΟ Δ' ΕΥΠΑΙΔΕΣ ΤΕ ΚΑΙ
ΕΥΚΑΡΠΟΙ ΤΕΛΕΦΟΥΓΣΙ
ΠΟΤΝΙΑ ΣΕΥ Δ' ΕΧΕΤΑΙ
ΔΟΥΝΔΙ ΒΙΩΝ ΗΔ'
ΑΦΕΛΕΣΘΔΙ
ΘΗΛΗΤΟΙΣ ΔΝΘΡΩΠΟΙΣΙΝ Ο Δ'
ΟΛΒΙΟΣ ΟΝ ΚΕ ΣΥ ΘΥΜΩ
ΠΡΟΦΡΩΝ ΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩ Τ'
ΔΦΘΩΝΑ ΠΑΝΤΑ ΠΑΡΕΣΤΙ

Θά θελα να τραγουδήσω για σένα Γη, τη μεγαλύτερη απ' όλους μας με τα στερεά θεμέλια. Για σένα που τρέφεις όλα όσα υπάρχουν, είτε πάνω στο έδαφός σου, είτε μέσα στη θάλασσα, είτε πετούν στον ουρανό, όλα τα τρέφεις με το δικό σου πλούτο.

Και από σένα σεβαστή Γη προέρχονται οι γονείς με τα καλά παιδιά και οι καρποί των φυτών. Από σένα εξαρτάται σε ποιον από τους θυητούς θα δοθεί ή θα αφαιρεθεί η ζωή. Κι εκείνος που εσύ θα τιμήσεις ολόψυχα και πρόθυμα, θα έχει άφθονα τα πάντα.

(Ελεύθερη μετάφραση)

Το κτίριο

Το κτίριο έχει συνολική επιφάνεια 11.000 τετ. μέτρα. Αποτελείται από 4 υπόγεια, ισόγειο, 1ο όροφο και δώμα. Η υπερύψωση του ισογείου κατά 1,5 μέτρα και η εκσκαφή του περιβάλλοντος χώρου επιτρέπουν στο 1ο υπόγειο, να θεωρείται όροφος κύριας χρήσης.

Το νέο κτίριο συνδέεται με το παλαιό στο επίπεδο του ισογείου μ' ένα φαρδύ διάδρομο και περιλαμβάνει:

- Στο ισόγειο χώρους υποδοχής, κυλικείο, εστιατόριο, που επεκτείνεται και σε υπαίθριο χώρο και κατάστημα δώρων. Στο τέλος του έτους μεγάλη σφαίρα θα κοσμεί το Αίθριο του Ισόγειου.
- Στον ημιόροφο μόνο χώρους υγιεινής.
- Στον 1ο όροφο εκθεσιακούς χώρους, γραφεία, αίθουσα προβολής και αίθουσα περιοδικών εκθέσεων.
- Στο 2ο ύπόγειο βρίσκονται οι χώροι υποστήριξης των εργαστηρίων, θάλαμοι ελεγχόμενης θερμοκαρασίας, βιβλιοστάσιο, μηχανοστάσιο, λεβητοστάσιο, χώροι

Νοέμβριος 1995

Φεβρουάριος 1996

Φεβρουάριος 1996

αποθήκευσης συλλογών κ.ά.

- Στο 3ο και το 4ο Υπόγειο χώρος στάθμευσης για 100 περίπου ιδιωτικά αυτοκίνητα, ξεχωριστές ζάμπες εισόδου και εξόδου, μηχανοστάσια ανελκυστήρων και χώροι υγιεινής.

Οι μελετητές ως προς τα αρχιτεκτονικά είναι οι Μ. Φωτιάδης και συνεργάτες αρχιτέκτονες, ως προς τα στατικά και τα μηχανολογικά η AE Frank E. Basil, ως προς την ακουστική η G. Schubert.

Ο σχεδιασμός και η εκτέλεση των εκθεσιακών χώρων έγινε από το Natural History Museum του Λονδίνου.

Η κατασκευή έγινε από την Ελληνική Τεχνοδομική ΑΕ - ΓΕΚ ΑΕ.

Η επίβλεψη έγινε από την ΟΕ "ΑΞΩΝ" N.K. Μαλατέστας και συνεργάτες.

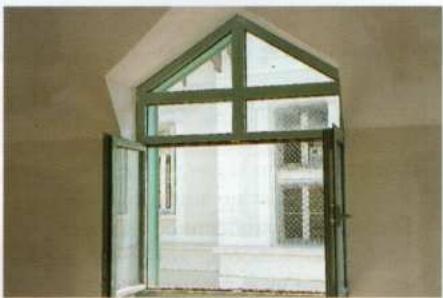
Σεπτέμβριος 1996

Δεκέμβριος 1996

Μάιος 1997

Ιούνιος 1997

Ιούλιος 1999

Συντονιστική Παιδαγωγική Επιτροπή (ΣυΠαΕπ)

Είναι γνωστή η όρεξη των Φύλων για επικοινωνία με τη νέα γενιά, ιδιαίτερα σε θέματα περιβάλλοντος. Έτσι λοιπόν πρότειναν και πάλι στο Δ.Σ. του Μουσείου να τους χρησιμοποιήσει για την υποδοχή των σχολικών ομάδων και στο κέντρο Γαία.

H πρόταση εισακούστηκε και στις 22 Σεπτεμβρίου 1999 το Δ.Σ του Μουσείου προσκάλεσε σε κοινή συνάντηση από τα στελέχη του Μουσείου την κ. Α. Νικηφοράκη και τον κ. Σ. Ρέζο και από την πλευρά των Φύλων, τις κ. Σ. Λουζη, Μ. Μακρίδου και Α. Μαργαριτούλη. Σκοπός της πρόσκλησης ήταν η δημιουργία εκπαιδευτικής επιτροπής στο Μουσείο που ανάμεσα στα άλλα καθήκοντά της θα επωμίζοταν και το άνοιγμα του Κέντρου Γαία για τους μαθητές.

Σ' αυτή τη συνάντηση και μετά από συζήτηση το Δ.Σ. αποφάσισε την ίδρυση της Επιτροπής με: το όνομα: "Συντονιστική Παιδαγωγική Επιτροπή" του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας (Συ.Πα.Επ.) καθώς και τα υπόλοιπα πρόσωπα που θα έπρεπε να συμμετέχουν: Λ. Αλευρά, Ε. Αντωνοπούλου, Ε. Θεοδώρου.

Οι αρμοδιότητες της επιτροπής είναι οι ακόλουθες:

- * Υποδοχή και ξενάγηση ομάδων τόσο στο Μουσείο όσο και στο Κέντρο Γαία.
- * Εξασφάλιση στελεχών για τις πιο πάνω δραστηριότητες.
- * Εκπαίδευση των πιο πάνω στελεχών.
- * Παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού
- * Σχεδιασμός υποδοχής και ξενάγησης
- * Συνεργασία με εκπαιδευτικούς
- * Διαρκής παρακολούθηση και προτάσεις βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου
- * Ενημέρωση του Δ.Σ. του Μουσείου

Στη συνέχεια η επιτροπή με αρκετή εργασία από τα μέλη της και με εβδομαδιαίες συναντήσεις, σχεδίασε και υλοποίησε πέντε σημαντικά έργα.

- Τη διαμόρφωση του προγράμματος Ροής των μαθητικών ομάδων στο Κέντρο Γαία.
- Την εξεύρεση εθελοντών για τη λειτουργία του Κέντρου Γαία.
- Το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή (βλέπε σελ. 5) σεμιναρίου κατάρτισης στελεχών για την υποδοχή των ομάδων.
- Τη δημιουργία φύλων εργασίας για τους μαθητές. (βλέπε σελ. 7)
- Την εξεύρεση σχολικών ομάδων για την πρώτη πειραματική εφαρμογή, μέσα στη σχολική χρονιά 1999-2000.

Σήμερα η Συντονιστική Παιδαγωγική Επιτροπή συνεχίζει το έργο της με τη διαρκή παρακολούθηση και βελτίωση της υποδοχής των μαθητών τόσο στο Μουσείο, όσο και στο Κέντρο Γαία.

1. Εισηγητές και συμμετέχοντες μετά την απονομή της βεβαίωσης συμμετοχής στο Σεμινάριο
2. Η ομάδα εργασίας με θέμα την ωπανηση εδάφους- αέρα- νερού, με το ζωολόγο κ. Αχιλλέα Δημητρόπουλο.
3. Η κ. Νίκη Γουλανδρή συμμετείχε με τους εθελοντές στην ομάδα εργασίας με θέμα “ανθρώπινες σχέσεις και περιβάλλον”.
4. Ο παιδαγωγός κ. Ηλίας Πίτοικας με τεχνάσματα συνεργασίας “ενώνει” την ομάδα των εθελοντών.
5. Εθελοντές παρακολούθοντας την υποδοχή των πρώτων ομάδων που γίνεται από τους εισηγητές.

Σεμινάριο Κατάρτισης Στελεχών

Από τις 26 Νοεμβρίου μέχρι τις 8 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Γαία σεμινάριο για παλαιόντες και νέους εθελοντές με σκοπό την υποδοχή και ξενάγηση των σχολικών ομάδων.

Οι συμμετέχοντες αναζητήθηκαν κυρίως ανάμεσα στα μέλη των "Φίλων" χωρίς να δοθεί δημοσιότητα. Έτσι προέκυψαν 42 εθελοντές διαφόρων ειδικοτήτων και ηλικιών που σε ποσοστά 80% ήταν απόφοιτοι ή φοιτητές ΑΕΙ. Μόνη υποχρέωση ήταν να αφιερώσουν ένα τουλάχιστον πρωινό την εβδομάδα για εργασία.

Το σεμινάριο περιλάμβανε ισοκατανεμημένα θεωρητικές εισηγήσεις, ομάδες εργασίας και πρακτική εξάσκηση με ομάδες μαθητών. Διήρκεσε περίπου 50 ώρες.

Η επιτυχία του θεωρείται δεδομένη, αφού οι εθελοντές μέχρι σήμερα λειτουργούν το κέντρο Γαία με υποδειγματική συνέπεια και χωρίς προβλήματα συνεργασίας, με τον διαρκή συντονισμό της κ. Σοφίας Λουζή.

Αντίστοιχο σεμινάριο θα πραγματοποιηθεί και το φθινόπωρο του 2000 για νέους φίλους-εθελοντές. Γι' αυτό... "όσοι πιστοί προσέλθετε" ...τότε.

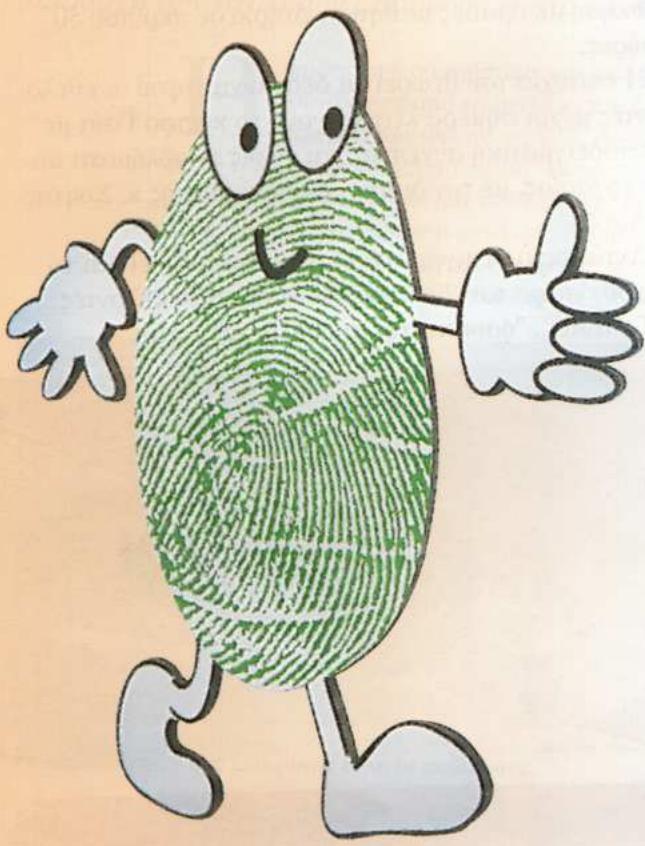
4

5

Και να κάποιες εντυπώσεις από μαθητές:

- "Το πιο τέλειο σ' όλο το Μουσείο ήταν ο θόλος. Οι εντυπωσιακές εικόνες, τα πολύχρωμα φώτα και ο φοβερός ασυνήδιστος χώρος...".
- "Ο θόλος και η δύναμη των γυναικών που κουβαλούν 20 λίτρα νερό την ημέρα".
- "...εκεί που είχε τα δέρματα των ζώων, που τα αγγίζεις και ακούς πώς δημιουργησαν μ' αυτά, τα αντικείμενα που είδα".
- "Περισσότερο μου άρεσε όταν καθίσαμε κάτω και γύρω σ' έναν κυκλικό τοίχο εμφανίζονταν διάφορες εικόνες. Οι αντιδέσεις ήταν καταπληκτικές".
- "Μου άρεσε πολύ η εξωτερική εμφάνιση του κτιρίου".
- "Μας εξέπληξαν τα διάφορα εφέ και η ζεστασιά του προσωπικού".
- "Μου άρεσε πολύ αυτό το ηλεκτρονικό, που πάταγες στην εικόνα και έβγαιναν τα ζώα".
- "Μου άρεσαν οι μάσκες, γιατί, όταν κοίταγες μέσα, έβλεπες και αισθανόσουνα σαν να ζεις μέσα στη δάλασσα".
- "Περισσότερο μου άρεσαν τα σύννεφα που τα έβαζες στο γυαλί και σταματούσες ο ανεμιστήρας".
- "Μου άρεσαν οι μάσκες γιατί μέσα στη δάλασσα ήταν πολύ όμορφο".
- "Όταν έκλεισα τα μάτια μου έκανα μια ευχή: Να μπορούσα να ήμουν εδώ όλη την ημέρα!"

Υποδοχή μαθητικών ομάδων

Για όσους εκπαιδευτικούς θα ήθελαν να συμμετέχουν σ' αυτό το δοκιμαστικό πρόγραμμα δίνουμε στη συνέχεια συνοπτικές οδηγίες για την επίσκεψη, αφού τονίσουμε ότι τα ραντεβού είναι απολύτως απαραίτητα.

Το νέο κτίριο του Μουσείου, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης ΓΑΙΑ, ασχολείται με τη γη, τις θετικές και αρνητικές επεμβάσεις του ανθρώπου σ' αυτήν και καλεί για συμμετοχή στην προστασία της. Η πληροφόρηση γίνεται με τρόπο σύγχρονο και διασκεδαστικό με την ενεργή συμμετοχή του επισκέπτη.
Για να διευκολυνθεί η κίνηση των μαθητών στο χώρο

και να γίνει αποτελεσματικότερη η επίσκεψη, κρίνουμε απαραίτητη την ενημέρωση για τα ακόλουθα:

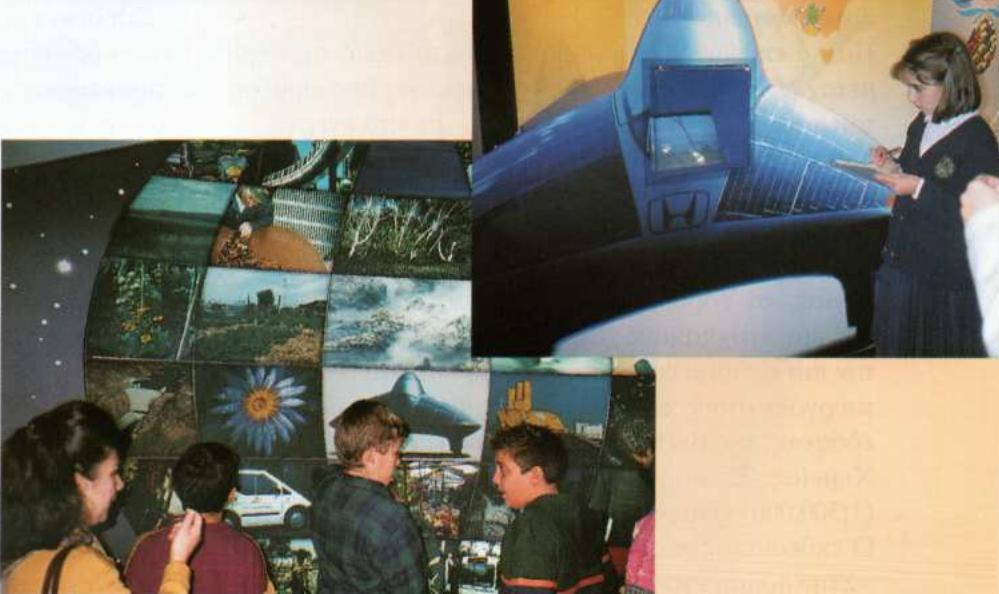
- Η ομάδα των μαθητών δεν θα πρέπει να ξεπερνά τα 50 άτομα, των τάξεων Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, Α', Β' και Γ' Γυμνασίου.
- Είναι πολύ σημαντικό να τηρηθεί αυστηρά η ώρα προσέλευσης. Διαφορετικά θα δυσκολεύφετε εξαιρετικά το πρόγραμμα ολόκληρης της ημέρας και είναι πιθανό να μην μπορέσουμε να σας δεχθούμε.
- Από τη στιγμή της εισόδου στο Κέντρο Γαία, εκπαιδευμένα στελέχη θα καθοδηγούν την ομάδα στο χώρο, όπως περιγράφεται πιο κάτω:

1. Είσοδος, εισιτήρια, καλωσόρισμα.
2. Μετάβαση στην αίθουσα προβολών και παρακολούθηση 10λεπτης προβολής-εισαγωγής στα θέματα του Κέντρου. Χωρισμός σε 4 υποομάδες και παραλαβή φύλλων δραστηριότητας.
3. Είσοδος και περιήγηση στον εκθεσιακό χώρο. Δραστηριότητα της κάθε υποομάδας στην αντίστοιχη θέση.
4. Μετάβαση στην αίθουσα συζητήσεων, σχολιασμός των φύλλων δραστηριότητας, συζήτηση.
5. Αποχώρηση.

- Η διάρκεια της επίσκεψης είναι περίπου 1½ ώρα.
- Το κόστος εισόδου για τους μαθητές είναι 500 δρχ. Για τους εκπαιδευτικούς-συνοδούς των ομάδων, δωρεάν. Καλό είναι οι ομάδες να έχουν συγκεντρώσει τα χρήματα πριν από την είσοδό τους στο Κέντρο, για οικονομία χρόνου.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε στα τηλέφωνα 8015870 και 8086405.

ΚΕΝΤΡΟ ΓΑΙΑ

(συνέχεια από 1^η σελίδα)

Στον εκπαιδευτικό τομέα μια σειρά εκθεσιακών ενοτήτων περιλαμβάνουν τη δομή και τις λειτουργίες του πλανήτη Γη, τη λειτουργία του ήλιακου συστήματος και των φυσικο-χημικών κύκλων που συντηρούν τη ζωή, τους νόμους της οικολογικής ισορροπίας και την εξελικτική πορεία του ανθρώπου. Ιδιαίτερο εκθεσιακό χώρο καταλαμβάνουν, οι διαπιστώσεις των μελλοντικών προβλημάτων και οι δυνατές σε αυτά απαντήσεις, οι προκλήσεις του 21ου αιώνα: η ενέργεια, οι μεταφορές, η εξάντληση των φυσικών πόρων. Διάχυτο στο χώρο είναι το ερώτημα πώς θα αναθεωρήσουμε τον τρόπο ζωής μας, πώς θα αποκαταστήσουμε το φυσικό περιβάλλον.

Πολλά εκθέματα χρησιμοποιούν το στοιχείο της συμμετοχής, ώστε ο επισκέπτης να ξεφεύγει από τη θέση του παθητικού παρατηρητή και να αποκτά ενεργή δράση. Άλλα εκθέματα συνοδεύονται από οπτικοακουστικά ερεθίσματα (μουσική, κινούμενα σχέδια και βιντεοταινίες).

Τα εργαστήρια και οι συλλογές της Βοτανικής, Ζωολογίας και Υδροβιολογίας, εγκαταστάθηκαν σε νέους εργαστηριακούς χώρους. Δύο νέα εργαστήρια με τον πιο εξειδικευμένο τεχνολογικό εξοπλισμό λειτουργούν στους κρίσιμους τομείς της Βιολογίας του εδάφους, της Βιοτεχνολογίας και της Βιοαναλυτικής Χημείας. Ένα ισχυρότατο ηλεκτρονικό μικροσκόπιο (1:300.000) είναι στην υπηρεσία των εργαστηρίων.

Ο εκθεσιακός χώρος χωρίζεται σε τρεις ενότητες.
- Στην πρώτη ενότητα ο επισκέπτης γνωρίζει τον πλανήτη, τη δομή? και τις λειτουργίες του (τη βαρύ-

τητα, την ατμόσφαιρα, το ήλιακό σύστημα, τις ακτίνες, τα μικροκύματα, τα φαδιοκύματα, τους κύκλους του νερού και του άνθρακα), το πλέγμα των σχέσεων του φυτικού και ζωικού βιοπλείου που συγκροτεί τα οικοσυστήματα και ιρατά την ισορροπία στη Φύση.

- Στη δεύτερη ενότητα εμφανίζεται ο άνθρωπος με τις πρώτες του προσαρμογές για κατοικία, συμβίωση και επικοινωνία. Εξερευνά και ανακαλύπτει, ενώ προχωρεί στην παραγωγή τροφής και σε τεχνικές κατατήσεις. Με τον καιρό οι επεμβάσεις του προκαλούν επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον που σήμερα απειλούν την ισορροπία του φυσικού κόσμου.

- Στη συνέχεια ο επισκέπτης προσεγγίζει τα σημερινά προβλήματα και καλείται να αντιμετωπίσει τις "προκλήσεις". Κάθε "πρόκληση" εξετάζει τις πιθανές λύσεις και προτείνει τρόπους με τους οποίους η ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΝΟΣ θα μπορούσε να έχει αποφασιστικό αποτέλεσμα.

Τα θέματα των "προκλήσεων" είναι: Η ενέργεια, οι μεταφορές, οι φυσικοί πόροι, το νερό και η τροφή. Εφαρμόζοντας τις νεότερες μεθόδους της μουσειολογίας και της σύγχρονης τεχνολογίας, το Κέντρο ΓΑΙΑ αποτελεί σήμερα πρωτοποριακό χώρο γνώσης, ψυχαγωγίας και έμπνευσης. Αποτελεί επίσης πρότυπο μιας νέας συναρπαστικής προσέγγισης ανθρώπου και φύσης που ελπίζουμε να επηρεάσει την πορεία προς μια βιώσιμη ανάπτυξη, προς μια νέα στάση ζωής.

Το άνοιγμα του Κέντρου στο κοινό προγραμματίζεται για το τέλος του 2000.

Ιδιοκτήτης:

«ΦΙΛΟΙ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ

ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ»

Λεβίδου 13, 145 62 Κηφισιά

τηλ. 8083.289, 8015.870

Εκδότης: Άννα Κρεμέζη - Μαργαριτούλη

© Φίλοι Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
Διόρθωση κειμένων Αγγελική Βαρελλά

Φωτογραφίες: Α.Κ-Μ

Στοιχειοθεσία-Σελυδοποίηση-Φίλμς Εκτύπωση
λιθογραφείο "Βιβλιοσυνεργατική ΑΕΠΕΕ"

Α. Ηρακλείου 153 - Περισσός - τηλ. 2185756
Τιμή τεύχους για τα μη μέλη των «Φίλων» ΔΡΧ:200

